تجوید قره باش

طبع اولندی قزانده مطبعهٔ کریمیه‌ده کندی مصارفلری
ایله ۱۹۰۶ نچی سنه‌ده

КАЗАНЬ
Типо-литографія и Словолитня Т. Д. Бр. Каримовыхъ.
1906.

معلوم اوله که اکثر اشخاصك دیشلری اوتوز ایکی اولدیغی اجلدن بو تصویرده اوتوز ایکی دیش اوزرینه ترتیب اولنمشدر * اما بو دیشلرك اون آلتیسی اوست چکه‌ده و اون آلتسی الت چکه‌ده در * اوست چکه‌ده اولان دیشلردن اوك دیشلرینه ثنیّه دیرلر جمعی ثنایا کلور بو ثنیّه‌لرك آردنده واقع اولان سوری دیشلره رَباعیّه دیرلر جمعی رباعیّات کلور بو رباعیّه لرك آردنده واقع اولان سوری دیشلره نابْ دیرلر جمعی انیاب کلور بو نابلرك آردنده واقع اولان دیشلره ضِرْس دیرلر جمعی اضراس کلور بو ضرس لردن ناب لرك آردنده واقع اولان دیشلره ضاحك دیرلر جمعی ضواحك کلور بو ضاحکلرك آردنده واقع اولان آلتی دیشه طاحنْ دیرلر جمعی طواحن کلور بو طاحنلرك آردنده واقع اولان دیشلره ناجذْ دیرلر جمعی نواجذ کلور آلْت چکه‌ده اولان دیشلرك اسملری و ترتیبلری دخی بویله‌در فافهم

معلوم اوله که جميع مخارج بش اعضايه منحصردر بری حرف مد ايچون فرض اولنان بوغاز ايله آغز جوفيدر وبری حلقدر بونده تصوير ده کی ترتيب اوزره اوچ مخرج محقق واردر وبری لساندر بونده دخی تصوير ده کی ترتيب اوزره اون مخرج محقق واردر وبری شفه‌در بونده دخی تصوير ده کی ترتيب اوزره ايکی مخرج محقق واردر وبری نون مخففات ايچون فرض اولنان خيشوم در

بسم الله الرحمن الرحيم

الله‌تعالی‌یه حمد وثنادن ورسولنه ودخی آلنه واصحابنه صلوة وسلامدن صنکره معلوم اوله‌که حرف مد اوچدر * واو یا الف اما واو نه زمان حرف مد اولور * واو ساکن اولسه ماقبلی مضموم اولسه اول زمان حرف مد اولور * اما یا نه زمان حرف مد اولور یاساکن اولسه ماقبلی مکسور اولسه اول زمان حرف مد اولور * امّا الف ایسه دائما ساکن اولوب ماقبلی مفتوح اولمغله جمیع زمانده حرف مد اولور* اوتینا کبی * ودخی سبب مد ایکیدور * همزه سکون امّا همزه حرکه‌سی اولان الفه دیرلر * اما سکون دیمك یعنی حرکه‌سی اولمیان حرف دیمکدر *

تجوید لغتده بر
نسنه‌یی گوزل ابلمك
وخوشجه یاپمق معنا
سنه‌در اصطلاحده وهو
اعطاء الحروف حقها
من کل صفة ومستحقها.
وردکل واحد لاصله در
حقهادان مراد صفت
لازمه‌در مستحقهادان
مراد صفت عارضه‌در
لاصله‌دن مراد مخرجدر
فافهم معلوم اوله‌که مخرج
حروف اون یدیدر
اولکی مخرج جوفدر
یعنی بوغاز ایله آغز
اچنده اولان بوشلق
در بوندن حرف
مد چیقار (ایکنجی
مخرج بوغاز دیبدر
که کوکسه متصل
اولان یریدر بوندن
اولا همزه صکره
سندن ها چیقار
اوچنجی مخرج بوغاز
اورتاسیدر موندن
اولا عین صکره
سندن حا چیقار

باب مدّ طبیعی

نچن حرف مد اولوب سبب مد اولمسه اول زمان مد طبیعی اولور مثالی * تَـوَّابًا، اَبَدًا، طٰـهٰ * والـف لام رانك راسی وحامیمك حاسی كبی امّا بونلك مرتبه‌سی بر الف مقداری مد اولنمقدر بر الف مقداری دیمك یعنی بر بارمق قالدیره‌چق قدر دیمكدر *

باب مد متّصلْ

نچان حرف مددنصكره سبب مد همزه اولوب ایكیسی بر كلمه‌ده واقع اولسه مد متصل اولور مثالی اذا جاءَ اُولٰٓئِكَ جیٓءَ سُوٓءَ كبی * مدّ متصلك مدّی واجبدر متفق علیه اولدیغیچون متفق علیه دیمك یعنی جمیع قُرّا مد ایتدیلر علی مراتبهم قصر ایتمدیلر دیمكدر امّا بونك مرتبه‌سی قراءت عاصم وروایت حَفْص اوزره دورت الف مقداری مد اولنمقدر *

باب مدّ منفصل

نچن حرف مددن صنكره سبب مد همزه اولوب بشقه بشقه كلمه‌ده واقع اولسه مدّمنفصل اولور مثالی یآ اَیُّهَا اِنّیٓ اَخافُ تُوبُوٓا اِلَی اللّٰه كبی ودخی حرف مدكاه واو مقدّره اولور

دردنچی مخرج بوغاز اولیدرکه اغزه یقین اولان یریدور بو ندن اولا غین صكره سندن خا چیقار (بشنچی مخرج بیوك دل دیبندن اوستیله انك قرشوسی اوست طرفدر بوندن قاف چیقار آلتنچی مخرج قاف مخرجی كبیدر لكن آندن بر پارمق مقداری آشاغیدر بوندن كاف چیقار یدنچی مخرج بیوك دلك اورته‌سیله برابری اوست طماقدر بوندن ترتیب اوزره جیم شین یا چیقار سكزنچی مخرج یا مخرجنك مابعدجكزی برابری اولان صولدن یاصاغدن دل یانیله انك قرشوسی اولان اوست دیشلریدركه آزو

مثالی اَنَّ مَالَهُ اَخْلَدَهُ عِنْدَهُ الا باذْنه کبی وکاه یاء مقدره اولور مثالی وَمَا يُكَذِّبُ به الّا من علْمه الّا بمَا شاءَ کبی مدّ منفصلك مدّی جائزدر * نیچون مختلف فیه اولدیغیچون مختلفٌ فیه دیمك یعنی بعض قُرّا مَدْ ایندیلر وبعض قرا قصر ایندیلر دیمك‌در وبونك مرتبه‌سی دخی قراءت عاصم وروایت حفص اوزره دورت الف مقداری مَدْ اولنمقدر

باب مدّ لازم

قچن حرف مد دنصکره سبب مد سکون لازم واقع اولسه مدّ لازم اولور سکون لازم نیه دیرلر وقفاً ووصلاً ثابت اولان سکونه دیرلر * ودخی بو مد لازم دورت درلودر بری مَدّ لازم کلمهٔ مثقله‌در * مثالی ولاالضّالين الحَاقّة تامرُونّی کبی وبری مدّ لازم کلمهٔ مخففه‌در مثالی آلْآن کبی وبری مَد لازم حرف مثقلدر مثالی الٓمٓ لام میمك لامی والٓمٓصٓ لام میم صادك لامی وطٰسٓمٓ میمك سینی کبی * وبری مد لازم حرف مخففدر مثالی الٓمٓ لام میمك میمی والف لام میم صادك میمی وصادی والف لام رانك لامی وحامیمك میمی کبی مدّ لازمك مدّی واجبدر نیچون متفق

دیشینك آردنك کی دیشه کلنجه‌در بو ندن ضاد چیقار طقوزنجی مخرج بو ندن دخی صاغدن یاصولدن صاد ضاد مخرجنك نهایتندن دل اوجنه وارنجه اولان یانی ایله آنك قرشوسی اولان اوست طماقدرکه ضاحك وناب وربا عیه وثنیه دیشلر ینك اوست جکزلر یدر بوندن لام چیقار اونیجی مخرج دل اوجیله قارشو سنك ایکی اوست اونك دیشلرك ارتلریدر بوندن اخفا اولمین نون چیقار اون برنجی مخرج دلك آرقه سیله قرشوسی اولان ایکی اوست جکزی اولان طماقدر بوندن را چیقار (اون ایکنجی

علیه اولدیغیچون وبونك مرتبه‌سی جمیع قرائتنده دورت الفی مقداری مد اولنه قدر

باب مدّ عارض

قچن حرف مد دنصکره سبب مدّ سکون عارض واقع اولسه مدّ عارض اولور * سکون عارض نیه دیرلر وقفـًا ثابت وَصْلًا ساقط اولان سکونه دیرلر * مثالی یعلمون یوم الدّین نستعین کبی * مدّ عارضك مدّی جائز در نیچون مختلف فیه اولدیغیچون * واما بونك مرتبه‌سی اولدرکه قچن آخری مفتوح اولسه اوچ وجه جائز اولور طول توسط قصر * واکر مکسور اولسه دورت وجه جائز اولور * طول توسّط قصر بُرده رَوْم * واکر مضموم اولسه‌یدی وجه جائز اولور * طول توسط قصر * طول ایله اشمام * توسط ایله اشمام قصر ایله اشمام بُرده رَوْمْ ودخی روم نیه دیرلر گیزلو آواز ایله حرکه‌یی طلب ایتمکه دیرلر تعریفی الرَّوم طلب الحرکة بصوت خفی * ودخی اشمام نیَه دیرلر سکون دنصکره طوداقلرین یومغه دیرلر تعریفی * الاشمام انضمام الشّفتین بَعْدَ السُّکون *

مخرج ترتیب اوزره دال اوجیله ایکی اوست اوك دیشلرك نصفندن یوقاروسی درکه یانلرینه وارنجه دریانلرینه غایت یقین اولان یرندن طا چیقار ازچق آشاغیسندن دال چیقار نصفلرینه یقین اولان یرندن تا چیقار (اون اوچنچی مخرج ترتیب اوزره ایکی اینجه اوجیله دلك الت اوك دیشلرك نصف اعلالری در نصفلرینه یقین اولان یرندن صاد چیقار (دخی یوقارو سندن سین چیقار باشلرندن زا چیقار یاخود اوست اوك دیشلرك باشلری طرفنه اولان نصفلر یدر نصفلرینه یقین اولان موضعندن صاد (دخی باشلرینه

باب مدّلين

قچن حرف ليندنصكره سبب مد سكون واقع اولسه مدّ لين اولور امّا حرف لين نيه ديرلر واو، ياساكن اولسه ما قبللرى مفتوح اولسه آنكا ديرلر مثالى والصّيف عليه من خَوْف ولا نوم كبى * مَدّلينك مدّى جائزدر نيچون مختلفْ فيه اولديغيچون * وامّا بونك مرتبه‌سى اولدور كه قچن بونك سبب مد سكون لازم اولسه ايكى وجه جائز اولور * طول توسط مثالى * كهيعص * وحمعسق قول شريفلرنده واقع اولان سين لفظى كبى * واكر سكون عارض اولسه مدّ عارض كبيدر كه اوچ يا دورت يايدى وجه جائز اولور مثالى مقدم ذكر اولنان مثاللر كبى *

باب تنوين ويانون ساكن

تنوين ايكى اوستنه وايكى اَسْرَه‌يه وايكى اوتره‌يه ديرلر * وامّا نون ساكن جزملى نونه ديرلر *

باب اخفاء

حروف اخفا اون بش حرفدر كه بو بيتك اولكى حرفلريدر

يقين اولان يرلر ندن سين تمام باشلر ندن زا چيقار (اون دورتنچى مخرج ترتيب اوزره دل اوجنك يوقارو اوجيله اوست ديشلرك باشلريدر دلك غايت اوجنك آرقه‌سندن ظا چيقار ازاجق آردندن ذال چيقار ازاجق آردندن ثا چيقار بونلرك ترتيبى دل اوجنك طشره‌يه چقمسيله‌در (اون بشنجى مخرج ايكى اوست اوك ديشلرك باشلريله الت طوداغك ايچيدر بوندن فا چيقار (اون آلتنجى مخرج ايكى طوداق آراسيدر بوندن ترتيب اوزره طودا قلرك ايچلرى بربرينه قوتله قپانمغله با چيقار صكره‌ينه ايچلرندن

* صف ذا ثنا جود شخص قد سما كرما ضع ظالما زد تقا دم
طالبا فترى * قچن تنوين ويانون ساكن بو اون بش
حرفدن برينه اوغراسه اخفا اولور مثالى غنى كريم وفتح
قريب عن صلوتهم كبى. تعريف الاخفاء حالة بين
الاظهار والادغام عارية عن التشديد مع بقاء الغنة

باب اظهار

حرف اظهار آلتى حرفدر كه بو اسماء شريفلرك اولكى
حرفلريدر * الله * حى * خالق * عدل * غنى *
هاديا * قچن تنوين ويانون ساكن بو آلتى
حرفدن برينه اوغراسه اظهار اولور * مثالى غفور
حليم من آمن من خوف كبى تعريف الاظهار هو
الانفصال تباعدا بين الحرفين

باب اقلاب

حرف اقلاب بادر قچن تنوين ويانون ساكن بايه
اوغراسه اقلاب اولور * مثالى سميع بصير من بعد
لينبذن كبى * تعريف الاقلاب هو قلب النون
الساكنة او التنوين ميما خالصا واخفاؤها عند الباء
بغنة ودخى غنه نيه ديرلر كگزدن كلن صوته ديرلر
تعريفى صوت يخرج عن الخيشوم *

برمقدار اوجلرينه
يقين يرلرى بر
برلرينه ضعيفچه
قپانمغله ميم چيقار
دخى زياده اوجلر
ينه يقين اولان
يرلرى بربرينه
قپانميه رق ضم
اولنمغله واو چيقار
ياخود ترتيب اوزره
واو يا ميم چيقار
(اون يدنجى مخرج
خيشومدر يعنى گگز
قووغيدر بوندن
نون مخففات ايله
غنه چيقار فافهم
(معلوم اوله كه صفات
حروف ايكى قسمدر
برى صفات لازمه در
بوده تالى يه اهم
ومشهور اولنلرى
اون يدى دير برى
جهردر جهر ديو
حرف حركه ايله نطق
اولندقده مخرجده
ارالق قالميوب
نفسك كليسى يا
اكثريسى حبس
اولوب صوتك
اشكاره اولمسنه ديرلر حرفلرى بونلردر ظل

باب ادْغام مَع الغُنَّة

ادغام مع الغنه دورت حرفدرکه * يَمْنُو حرفلريدر * فچن تنوين ويا نون ساكن بو دورت حرفدن برينه اوغراسه ادغام مع الغنه اولور * مثالى خَيْرًا يَرَهُ فضلا من الله وَمَنْ يَعْمَلْ كبى * امّا نون ساكن ايله واو ياخودْ يا بركلمه ده واقع اولسه اول زمان اظهار اولور * مثالى بُنْيانْ قِنْوانْ صِنْوانْ كبى *

باب ادْغام بلاغنه

ادغام بلاغُنّه حرفلرى ايكى حرفدركه : لر حرفلريدر فچن تنوين ويا نون ساكن بو ايكى حرفدن برينه اوغراسه ادغام بلاغنّه اولور * مثالى غفورٌ رحيمْ هُدًى للمتقين من ربهم كبى

باب ادغام مثلين

ادغام مثلين شول حرفدركه ساكن اولوب ينه كندى مثلنه اوغراسه ادغام مثلين اولور * مثالى فَمَا رَبِحَتْ تِجارَتُهُمْ انِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ آوَوْا وَنَصَرُوا كبى * تعريفى ما اتحدا مخرجا وصفة * امّا نون ساكن نونه اوغراسه هم ادغام مثلين وهم ادغام

فور بض اذ غزا جنك مطيع وبرى همسك رهمس ديو حرف حركه ايله نطق اولندقده مخرجده اراليق قالوب نفسك جارى اولمسنه ديرلر حرفلرى بونلردر فحثه شخص سكت وهما ضدان وبرى شدتك رشدت ديو حرف اسكان ايله نطق اولندقده صوت اصلا اقمامغه ديرلر حرفلرى بونلردور اجد قط بكت وبرى رخاوتدر رخاوت ديو اسكان ايله نطق اولندقده صوت كماليله اقماسنه ديرلر حرفلرى بونلردر جس حظ شص هر وضغث يافد وبرى بينه در بينه ديو صوتك كماليله اقمامق بيننده اولماسنه ديرلر حرفلرى بونلردرلن

مع الغُنَّه اولور * من نار وَمَنْ نَعمرهُ كبى * امَّا
میم ساكنك اوچ حالى واردر میم ساكن میمه اوغراسه
ادغام مثلين مع الغنه اولور * مثالى عليهم مُؤصَدَةٌ
* اطعمهم من جوع كبى میم ساكن بايه اوغراسه اخفا
اولور مثالى ان ربَّهم بهم ترميهم بحجارة كبى * ميم
ساكن میم ايله بادن غيرى حروفه اوغراسه اظهار
اولور مثالى هم لكم دينكم كبى *

باب ادغام متجانسين

نچـن مخرجلرى بر اولـوب صفتلرى بشقه اولان
حرفلر بر برينه اوغراسه ادغام متجانسين اولـور
اما بونك حرفلرى اوچ مخرجدر * برى طا دال
تا مخرجيدر مثالى * لَئِنْ بَسطـتَ وَقالَتْ طآئفـةٌ
اثقَلَتْ دَعَوا الله ماعبدتم كبى * وبرى ظا ذال ثا
مخرجيدر مثالى اذ ظلموا يلهث ذلك كبى * وبرى ميم
مخرجيدر * مثالى يا بُنَيَّ اركب معنا كبى تعريفى
ما اتحدا مخرجا واختلفا صفةً *

عمر وهى اضداد (وبرى استعلادر استعلا ديو حرف نطـق اولندقده لسان اوست طماغه قالقماغـه ديرلر حرفلرى بونلردر خص ضغط قظ وبرى استفالهدر استفاله ديو حرف نطق اولندقده دل اشاغى چكه سمتنه دوشوب اوست طماق جانبنه مرتفع اولمامغه ديرلر حرفلرى بونلردر انشرحديث علمك سوف يجهر بذ اوهما ضدان وبـرى اطباقدر اطباق ديو حرف نطق اولندقده لسان اوست طماغه قپـانمغه ديـرلر حرفلرى صاد ضاد طا ظادر وبرى انفتاحدر انفتاح ديو حرف نطق اولندقده لسان ايله حنك اصلا برى برندن آيرلوب آرالرندن

باب ادغام متقاربين

مخرجده ويا صفتنده يقينلغى اولان حرفلر بر برينه اوغراسه ادغام متقاربين اولور * امّا بونك حرفلرى ايكى مخرجده در برى لام را مخرجيدر مثالى قل رَبِّ بل رفعه الله كبى * وبرى قاف كاف مخرجيدر مثالى * الم نخلقكم كبى * تعريفى ما تقاربا مخرجا او صفة *

باب اِدْغام شمسيّه

ادغام شمسيّه حرفلرى اون دورت حرفدركه بوبيتك اولكى حرفلريدر * تُبْ ثُمَّ دَعْ ذَنْبًا رَمِى زِدْ سَمَعَةً شِمْ صَدْ رَضَيْف طاب ظَنْ لَهُ نَعَمْ نچن اَلْف لام كه آكا لام تعريف ديرلر بو اون دورت حرفدن برينه اوغراسه ادغام شمسيّه اولور * اما نونه اوغرادقده ادغام شمسيه مع الغنه اولور باقيسنه اوغرادقده ادغام شمسيّه بلاغنه اولور مثالى وَالنّاس والشَّمْس وَالتّين كبى

باب اِظْهار قمريّه

اظهار قمريّه حرفلرى اون دورت حرفدركه اَبْغ حَجَّك

رمع چقماسنه ديرلر حرفلرى بونلردر اخذ وجد سعة فزكا حق له شرب غيث وهماضد ان (وبرى قلقله در قلقله ديو شدت ايله جهر صفتلرينك اجتما عى دريا خود صوتى مخرجده تحريكدر ياخود مخرجى صوت ايله قلع عنيفدن حاصل اولان صوت زائد قوى جهر يدر قلقله ساكنه مخصوصدر ديديلر حرفلرى قطب جد حرفلريدر ودخى صفيردر صفير ديو حرفلرك صوتى صقلغه شبيه اولمسنه ديرلر حرفلرى صاد سين زاى در وبرى تكريردر تكرير رايه مخصوصدر نطقى وقتنده لسانك سرجمسيدر لكن رابى تلفظ ايلين كيمسه غايت ايله

وَخَی عقیمه حرفلریدر نچن لام تعریف بو اون دورت
حرفدن برینه اوغراسه اظهار قمریّه اولور مثالی والعصر
والفجر والقمر کبی

باب قلقله

حرف قلقله بش حرفدر که قطب جد حرفلریدر نچن
بوبش حرفدن بری کلمه‌نك اورتاسنده ویا آخرنده
ساکن اولسه قلقله اولور * یدخلون أَحَقُّ بالحق *
کبی اَلقلقلةُ لغةً التحرُّكُ والاضطراب وفی الاصطلاح
تقلقل المَخْرَج حتی یسمع له نَبْرَةٌ قَوِیَّةٌ *

باب حکم الرا

نچن را مفتوح ویا مضموم اولسه قالین اوقینور مثالی
الرَّحمن الرَّحیم والرُّوح نصر الله کبی واکر مکسور اولسه
اینجه اوقنور مثالی بالبر کبی ودخی را ساکن اولوب
ما قبلی مفتوح ویا مضموم اولسه قالین اوقنور مثالی
وَانْحَرْ مَنْ شَکَرْ بالنُّذُرِ کبی * واکر را ساکن اولوب
ما قبلی مکسور اولسه اینجه اوقنور * مثالی وَاسْتَغْفِرْهُ
وَاصْطَبِرْ کبی * اما بو صورت اخیره‌ده رانك مابعدنده
حروف استعلادن بری واقع اولسه اول زمان قالین

احترازایدب رانك
تکرارندن صاقنمق
کرکدر وبری
تفشیدر تفشی دیو
حرف نطق اولندقده
صوتی آغز ایچینه
طاغیلوب طاء معجمه
مخرجنه وارنجه
اوزاتمغه دیرلر بو
مشهوردر شینه
مخصوصدر وبری
استطاله‌در استطاله
دیو صادك صوتی
مخرجنك اولندن
آخرینه وارنجه ممتد
اولوب چکلمسنه
دیرلر (وبری غنه‌در
غنه دیو حرفك صو
تك کزدن کلمسنه
دیرلر حرفلری
نون میم در (وبر
قسمی صفت عارضه
در بوده اون بردر
بری تفخیمدر تفخیم
دیو حرف قالین
اوقنمغه دیرلر
وبری ترقیقدر
ترقیق دیو حرف
اینجه اوقنمغه دیرلر

اوقنور حرف استعلا يدى حرفلركه خُصَّ ضغط قظ حرفلريدر مثالى مرصاد وقرطاس وفرقه كبى * امّا حروف استعلا مكسور اولسه اولزمان اينجه وقالين اوقنمق جائز اولور * مثالى كلّ فرق كبى * ودخى راساكن اولوب ماقبلنك كسره‌سى عارض اولسه اولزمان ينه قالين اوقنور * مثالى ارجعى لمَن ارتضى كبى * ودخى راساكن اولوب ماقبلى دخى ساكن اولسه ساكنه اعتبار اولنمز ماقبلنه اعتبار اولنور * اكر ماقبلى مفتوح ويا مضموم اولسه قالين اوقنور * مثالى بالصَّبر من كلّ امر فى الصُّدور كبى * واكر مكسور اولسه انجه اوقنور * مثالى بصيرْ قديرْ كبى ودخى راساكن اولوب ماقبلى حرف لين اولسه اولزمان دخى انجه اوقنور مثالى خَيْرْ سَيْرْ كبى

باب لفظة اللّٰه

فچين لفظة اللّٰهك ما قبلى مفتوح ويا مضموم اولسه قالين اوقنور * مثالى هو اللّٰه نصر اللّٰه كبى * واكر مكسور اولسه انجه اوقنور مثالى باللّٰه وللّٰه كبى

تفخيم حرفلرى اوندر استعلا حرفلريله لام ورا والف در حروف استعلاده تفخيم واجبدر حروف انخفا ضدلام ورا والفك ماعداسنك ترقيق واجبدر (وبرى ادغام در تعريفى خلط الحرفين المتماثلين اوالمتقاربين در (وبرى اخفادر تعريفى حالة بين الادغام والاظهار فلا تشديد فيه در (وبرى اظهاردر تعريفى الانفصال تباعدا بين الحرفين در وبرى قلبدر تعريفى قلب النون الساكنة ميما مخففا مع غنة قبل الباء در وبرى مد در تعريفى اطالة الصوت بحرف مد من حروف العلة (وبرى وقفدر تعريفى قطع الصوت والنفس (وبرى سكته در تعريفى قطع الصوت

باب الضمير

نچون ضمیرك ماقبلی متحرك اولسه مد اولنور مثالی انه به وله کبی انّما لم ینته وما نفقهُ مد اولنماز زیرا ضمیر دكلدر نفس كلمه دندر واكر ماقبلی ساكن اولسه قصر اولنور مثالی علیه الیه فیه کبی * امّا سورة فرقانده فیه مهانا مد اولنور *

بابُ السَّكْتَة

سكته قرآن عظیم الشأنده دورت یرده در * بری سورهٔ كهفده عوجا قیما * وبری سورهٔ یس ده من مرقدنا هذا * وبری سورهٔ قیامه ده وقیل مَنْ راق * وبری سورهٔ مطففین ده ﴿ كلّا بل ران ﴾ تعریف السكتة قطع الصّوت دون النفس ﴿ معلوم اوله كه هاء سكته لرك وصللرنده بعض قرا عندنده وقفهٔ یسیره لازم دور یعنی حالت وصلده لم یتسنه واقتده وكتابیه وحسابیه ومالیه

بلا نفس در (وبری سكوندر سكون دیو حرفك حركه سی اولمغه دیرلر (وبری حركه در حركه سكونك ضدیدر معلوم اوله كه میمك اخفاسی یعنی میم ساكن بایه اوغراد قده ذاتنی بالكلیه كیدرمیوب طودا قلرین بربرینه بك یصمیه رق وما قبلنده اولان حرفی اشباع ایتمیه رك ذاتنی فی الجمله ستر ایتمكدر باب اقلابده دخی بویله در (اما اخفالرك وتشدیدلرنك زمانی حرفین دن اقل حرف واحددن اكثر اولملیدر فافهم (ودخی را كلمه نك آخرنده بولنوب كسره ایله رانك بینه حرف استعلا ساكن اوله رق حاصل اولسه من مصر وعین قطر كبی بلا روم وقفنده ینه

وسلطانیه وما ادریك ماهیه‌ده هایی اثبات ایدن قرا ایچون سکتــه لازم‌در عاصـم جمیع مواضعده وصلنده هایی اثبات ایلادی بعضیلر کتابیه مسابیه لفظلرینك غیریده اثبات ایتمدیلر اما وقف حالنده هاء سکته‌لرك اثباتی متفق علیه دور تمت .

تفخیم وترقیقی جائز در اسکیچی زاده اما حکم اللام ئچن لفظة اللهك ما قبلی مفتوح غیر ممال یا مضموم اولورسه لامنی تفخیم واجبدر مفتوح کمال اولورسه تفخیم وترقیق جائز در ما قبلی مکسور اولسه ترقیق واجب در (ایکنجی زاده) معلوم اوله که ضمیرك مابعدی ساکن اولورسه ضمیرك ماقبلی کرك متحرك اولسون کرسیه السموات کبی کرك ساکن اولسون فاریه الایة وبماعاهد علیه الله کبی جمهور قرا عندنده مد اولنمز ودخی ضمیرك اوزرینه کرك سکون محضله وکرك روم ایله وقف اولندقده جمیع مواضعده صله ترك اولنورکه واجنبیه‌لرکبی (معلوم اوله که عوجاده تنوینی الفه قلب ایدوبده سکته‌یی الف اوزرینه من مرقدناده دخی الف اوزرینه من راق ده نون اوزرینه بل ران ده لام اوزرینه ایتمليدر * (معلوم اوله که لم یتسنه سورهٔ بقره‌ده‌در واقتده سورهٔ انعامده‌در ماهیه سورة القارعه‌ده‌در باقیلری سورة الحاقه‌ده‌در معلوم اوله که لکنا سورهٔ کهفده‌در الظنونا الرسولا السبیلا سورهٔ احزاب‌ده‌در سلاسلا قواریرا سورهٔ انسانده‌در * (معلوم اوله که حفص قرائتنده حالت وقفده یدی کلمه‌نك اخرینه برشیدن بدل اولمیه‌رق الف لاحق اولمشدر * الف اوزره وقف اولنور وصلده الفسز اوقنور بری متکلم وحده ضمیری اولان انادر وبری لکنا هو الله‌در وبری الظنونادر وبری الرسولادر وبری السبیلادر * وبری سلاسلادر حفصدن بررواینده سلاسلاده لامی اسکان ایله وقفدر وبری اولکی قواریرادر (معلوم اوله که روایت حفص اوزره سورهٔ فصلت‌ده اولان ءاعجمی‌نی تسهیل ایله یعنی همزهٔ ثانیه‌یی همزه بینیله حرکه‌سی جنسی اولان الف بیننده ها شائبه‌سی اولمیه‌رق قرائت ایتمکدر * سورهٔ هودده اولان مجریهایی اماله کبری ایله قرائت ایتملودر بو صورتده یعنی مجریهاده رانك اوکنده واقع اولان الف اماله ایله اوقندیغی صورتده رایی انجه اوقومق لازم‌دور

تم